

ŠESTI DAN

Srečko Klapš, novinar Večera

Postprivatizacijske travme

V tednu, ko smo praznovali 23. rojstni dan mlade slovenske države, smo dokončno izgubili, ali bolje rečeno, zapravili Mercator, slovenskega veletrgovca, ki je s pomočjo dobro naoljene lobistične, finančnosvetovalne in premišljene prevzemne strategije spolzel v roke zanj že več let zagretega hrvaškega snubca. Morda tudi zato, ker je njegova dota uborna, razpeta med milijardno zadolženostjo, tveganimi finančnimi aranžmaji in strašansko stroškovno učinkovitostjo, ki jo najbolj čutijo njegovi dobavitelji, ko več mesecev čakajo na plačila, če se uprejo, pa si lahko poiščejo druge prodajne police.

Na Slovenskem že dolgo nismo več sami gospodarji, kot bi radi politiki pred julijskimi volitvami prikazali, potem ko so se začasno in s pomočjo dragih zadolžitvev rešili zloglasne evropske trojke. Te se bodo branili vsaj še do konca državnega in lokalnega predvolilne-

ga boja, v katerem bodo Mercator in druge privatizacijske zablode menedžerskih prevzemov, ki so jim sami na tej ali oni strani asistirali, zlorabljali predvsem na plečih delavcev, od katerih celo pričakujejo, da bodo zanje volili. Politika bi lahko, če bi hotela, prodajo Mercatorja ustavljala že od lanskega junija, ko je bila pogodba že sklenjena, vmes so se spreminjale le nianse. A Todoricevi so v večletnih prevzemnih prizadevanjih vložili veliko denarja v prepričevanje vrste odločilnih mož in žena, ki te transakcije danes niso mogli več ustaviti.

Žal so na račun državnih bank, ki jih saniramo davkopllačevalci, v primeru obeh likvidiranih zasebnih bank pa tudi razlaščeni imetniki podrejenih obveznic ponovno izigrali male delničarje. Ti so dobili veliko manj za delnico, saj je razliko po dogovoru z bankami in zadolženimi prodajalci

Page: 1

Reach: 41000

Country: SLOVENIA

Size: 686 cm2

2 / 2

kupec nakazal v obliki 225-milijonske dokapitalizacije. Nekateri menijo, da bi morali mali delničarji protestirati, a v začaranem dolžniškem krogu roka roko umije. Agrokor je bil edini ponudnik, ki je bil pripravljen sploh kaj plačati tudi lastnikom, saj je preostala ponudba tujega finančnega sklada predvidevala le 250-milijonsko dokapitalizacijo najboljšega soseda.

A ob dejstvu, da so slovenska podjetja za najmanj pet milijard evrov kapitalsko podhranjena, in ob tem, ko domači "kapitalisti" rešujejo banke in svoje zadnjice, bomo lahko veseli, če bomo lahko tujcem kakšno do vratu zadolženo podjetje z delavci vred prodali za evro. Če bo takrat politika vihala nosove nad poreklom tujega kapitala, jim lahko lastniki pod nos pomolijo delnice ali deleže družb, in če denarcev ne bodo dali na mizo, jih bo večina že na robu stečaja. Torej, kaj je bolje, ali podjetja prodati tujcem, ki imajo interes za vstop v nekatere dele slovenskih podjetij, jih sanirati in skušati obdržati na trgu, ali se še naprej sprenevedati, da iščemo strateške vlagatelje, in s političnimi vazali v upravah in nadzornih svetih s

pomočjo posvečenih svetovalcev kovati nove drage strategije nacionalnega interesa? Seveda bodo tujci obseg proizvodnje in število zaposlenih prilagajali trgu in tempu obrata svoje naložbe, morda bodo ob tem celo kaj zaslužili. Morda bodo del proizvodnje prenesli na vzhodne trge z nižjo ceno delovne sile. Danes je smešno in žalostno hkrati poslušati politike, ki se sprenevedajo, da so dobili zagotovila in zaveze, da prevzemniki ne bodo odpuščali, no, vsaj tri leta ne ... in podobno. Kje pa so bili takrat, ko so v konzorciju prodajali državne deleže in imeli možnost vplivati na to, kaj bo in kaj ne, jasno zapisano v zavezah? Kot je tudi predvolilno razumeti predsednika državnega zbora, ko je z nepreverjenimi informacijami obtožil avstrijske prevzemnike drastičnega povečanja zadolženosti in izčrpavanja Heliosa ter vzpodbudil gospodarskega ministra v razmišljanje o kazenskih ovadbah. Seveda je treba tujcem gledati pod prste, a Helios je pred leti sam prevzemal in pod slovenskim lastništvom zaspal na lovoriških in danes zvoniti po toči je prepozno, pa čeprav so slovenske postprivatizacijske travme še kako boleče. •